

Nyheter om EU

NYHETSREVY FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ NOVEMBER 2003

EU-konstitutionen: Ett "fruktansvärt steg tillbaka" för svensk asylpolitik

I den nya EU-grundlagen förlorar medlemsländerna vetorätten inom asylpolitiken. Dessutom slopas möjligheten för enskilda länder att föra en mer generös flyktingpolitik. Förslaget får regeringens stöd. På sikt är det bättre med en gemensam asylpolitik inom EU. Det beskedet gav Charlotte Svensson, statssekreterare hos migrationsminister Barbro Holmberg, vid en utfrågning i riksdagens socialförsäkringsutskott om flyktingpolitiken i EU:s framtidsdebatt. I dagens system beslutar EU om så kallade minimistandarder. Det betyder att länder som vill driva en mer generös och human politik har rätt att göra det. Men i det liggande förslaget till EU-konstitution har ordet "miniminormer" konsekvent strukits. Mot den förändringen reserverade sig Sveriges regeringsrepresentant Lena Hjelm-Wallén i EU:s framtidskonvent. Flera remissinstanser har också uttryckt oro över förändringen.

Amnesty och Röda korset varnar för en enhetlig EU-lagstiftning. Risken är att de som anger tonen när de gemensamma reglerna skrivs blir de regeringar som är hårdast mot flyktingar medan andra får sänka sin standard exempelvis i flyktingmottagning eller asylprocedurer. Samma oro uttryckte Migrationsverket i september, vars generaldirektör då hette Barbro Holmberg. Migrationsverket påpekade att den föreslagna EU-grundlagen kan vara svärförenlig med grunden för svensk asylpolitik, det vill säga, möjligheten att tillämpa generösare regler.

Nu är Barbro Holmberg migrationsminister och intar en ståndpunkt som dels skiljer sig från Migrationsverkets, dels från regeringens tidigare uppfattning.

- Miniminormer är ingen lösning på flyktingarnas problem. De kan dra ner standarden till en absolut lägsta nivå. I praktiken står det då länderna fritt att tillämpa vilken politik som helst, sade Barbro Holmberg i en interpellationsdebatt i riksdagen i mitten av oktober.

Förslaget om harmoniserade regler för ett EU med 25 medlemmar innebär, enligt

migrationsministerns statssekreterare Charlotte Svensson, att "den samlade flyktingpolitiken blir mer generös".

Men Sverige får räkna med att kompromissa när politiken utformas.

- Vi kommer inte i varje direktiv att få exakt som vi vill, konstaterade Charlotte Svensson.

Men regeringen vill trots det säga ja till en fullt ut överstatlig flyktingpolitik, dock med brasklappen att det "vid tillskapandet av denna politik" ska vara möjligt för medlemsländerna att "nationellt tillämpa bättre villkor".

Men hur kan enskilda länder ha bättre villkor om reglerna är enhetliga?

Det "finns en motsättning här, så att säga", medger migrationsministern.

När Barbro Holmberg var generaldirektör i Migrationsverket skrev hon om de nya reglerna att de "sannolikt förutsätter att alla medlemsstater tillämpar samma bestämmelser".

Efter ett sammanträde i riksdagens EU-nämnd den 13 oktober erkände statsminister Göran Persson att "det kan bli svårt att vissa går före".

Han är pessimistisk om möjligheten att stå emot kraven på strängare regler.

- Men vi får försöka påverka regelverket så mycket som möjligt.

I flera år har EU-länderna försökt enas om gemensamma regler i flyktingpolitiken. Det gäller exempelvis definitionen av vem som är flykting, regler för flyktingmottagande och proceduren för att avgöra vem som har rätt till asyl.

Hittills har det handlat om minimiregler med rätt för enskilda EU-länder att vara mer generösa.

Frågan om mottagandevillkor av asylsökande kan illustrera hur medlemsstaternas inställning skiljer sig åt.

Kommissionen lade i april 2001 fram ett direktivförslag för mottagandevillkor av asylsökande i medlemsstaterna. Ett sådant direktiv antogs också av ministerrådet i januari 2003.

Statsrådet Jan O Karlsson konstaterade

inför EU-nämnden den 19 april 2002: "[Vi har] fått till stånd en miniminivå. Jag skyndar mig att tillägga att om detta skulle översättas till svenska förhållanden skulle det bli ett fruktansvärt steg tillbaka. Det är heller inte fråga om det, utan vi har en helt annan standard. Men detta handlar om länder som egentligen inte har haft någon mottagandevillkor alls." (Vår kursivering.)

Även efter direktivet implementering senast den 6 februari 2005 kommer det således att finnas kvar mycket stora skillnader mellan medlemsstaterna i fråga om mottagandet av asylsökande.

Direktivet, liksom den aktuella artikeln i EG-fördraget (63.1 b), anger att det är fråga om "miniminormer" och att staterna därmed även fortsättningsvis kan ha avsevärda skillnader i mottagandet av personer som söker asyl.

Men i den föreslagna EU-konstitutionen som ska ersätta EU:s nuvarande fördrag, har begreppet "miniminormer" konsekvent strukits i avsnitten om flyktingpolitiken. Detta innebär helt klart att Sverige löper risk att tvingas försäkra sina asyl- och flyktingregler. Till exempel när det gäller mottagandevillkoren för asylsökande skulle detta kunna "bli ett fruktansvärt steg tillbaka" för att tala med Jan O Karlsson, Barbro Holmbergs företrädare som migrationsminister.

Stämpel i passet vid inresa

De som reser in i EU från ett land utanför unionen ska få sina pass stämplade. Det föreslår EU-kommissionen. Syftet är att hålla kontroll på illegal invandring.

Förslaget kommer efter en fransk begäran som har fått stöd i ministerrådet, förklarade EU-kommissionären Antonio Vitorino på en presskonferens. Vitorino sade också att avsaknaden av en stämpel ska betraktas som en illegal vistelse i landet såvida man inte kan bevisa motsatsen.

Kontrollen av jordbruket brister

Kontrollen av EU:s jordbruks- och regionalstöd har fortfarande stora brister. För nionde året i rad kan EU:s revisorer inte bedöma om pengarna används rätt.

Det framgick när EU:s revisionsrätt presenterade sin årsrapport om unionens budget 2002. EU-kommissionen får visserligen beröm för sina ansträngningar att förbättra kontrollen över unionens budget på nästan 800 miljarder kronor. Men det går långsamt.

Bristerna rör framför allt jordbruks- och regionalstöden. Den utgör omkring 80 procent av EU:s budget.

Någon bedömning av hur mycket pengar som försvinner till följd av fusk görs inte i årsrapporten. Ett exempel är att många bönder uppger större åkerarealer än vad de har för att få mer EU-pengar.

Franskt och tyskt underskott oroar ECB

Europeiska centralbanken, ECB, varnar för att EU:s stabilitetspakt är hotad.

I sin månadsrapport för november har ECB i kraftigt när det gäller de alltför stora offentliga underskotten i flera av de stora euroländerna som Tyskland och Frankrike. Man framhåller att stabilitetspakten befinner sig i ett kritiskt läge där trovärdigheten måste upprätthållas, samtidigt som det borde ligga i ländernas eget intresse att följa reglerna och därmed upprätthålla allmänhetens förtroende.

Frankrike hotas av EU-böter

EU-kommissionen beslutade i mitten av oktober att ta nästa steg mot att bötfälla Frankrike för dess för stora budgetunderskot.

Kommissionen konstaterade att den franska regeringen inte följt de rekommendationer som EU:s finansminister utfärdade den 3 juni. Då uppmanades Frankrike att få ned underskottet under 3 procent av BNP under 2004.

Men enligt den budget som den franska regeringen presenterade i höstas planeras underskottet bli 3,6 procent. Gränsen för EU är 3 procent.

Tidigast i början av nästa år kan EU ta beslut om sanktioner.

Tyskland närmare sanktioner

EU-kommissionen kräver att Tyskland vidtar nya åtgärder för att stärka de offentliga finanserna. I gengäld får den tyska regeringen mer tid på sig för att minska underskottet till under tre procent av BNP.

I ett förslag till föreläggande får den tyska regeringen fram till 2005 på sig för att få ner underskottet under EMU-gränsen.

Tyskland måste dock under nästa år minska sitt "strukturella underskott" med 0,5 procent, vilket är mer än vad finansminister Hans Eichel planerat.

Förslaget har retat upp Tyskland. Eichel har anklagat kommissionen för att tillämpa EU:s så kallade stabilitetspakt alltför strikt.

Prisskillnader består i euroområdet

Det var tänkt att prisskillnaderna mellan euroländerna skulle bli mindre. Men så har det ännu inte blivit enligt en undersökning från den tyska investeringsbanken DKrW. Undersökningen visar att exempelvis en flaska mineralvatten kostar 1:12 euro i Frankfurt, medan samma flaska kostar 0:53 euro i Rom. Ett biobesök i Madrid kostar 5:50 och i Paris 14:50.

Offer för trafficking får tillfälligt skydd

De som fallit offer för människohandel ska få tillfälliga uppehållstillstånd inom EU om de samarbetar med myndigheterna och exempelvis vittnar i en rättegång. Det har EU:s migrationsminister enats om.

EU-direktivet gör att länderna ska bevilja uppehållstillstånd under en begränsad period för dem som samarbetar i kampen mot människohandel och människosmuggling. Upphållstillståndet ska gälla i sex månader i en första omgång, men kan förlängas.

Vänsterpartiet backar om EU-utträde

Vänsterpartiet tonar ned kraven på att Sverige ska lämna EU. I förslaget till nytt partiprogram finns ingen formulering om svenskt utträde.

I programförslaget står det att målet är att "ersätta EU:s odemokratiska beslutsformer och fördragsfästa kapitalism med en alleuropeisk samverkan grundad på demokratiska principer". Och ett svenskt utträde ur unionen "kan vara ett led i en sådan process". Borta är det nuvarande kravet att partiet ska arbeta för ett svenskt utträde på sikt.

– Utträdet måste vara underordnat vad vi kan åstadkomma i Europa, säger Mats Einarsson, riksdagsledamot och ordförande i programkommissionen.

Men programkommissionen är inte enig. Tre av ledamöterna har reserverat sig. De vill att det även i framtiden ska framgå att

vänsterpartiet arbetar för ett svenskt utträde.

– Möjligheten att lämna EU måste hållas levande, säger Ali Esbati, ordförande för Ung vänster.

Centern vill lägga ned EU-nämnden

I en partimotion framför centern krav på att riksdagens EU-nämnd ska läggas ned.

I EU-nämnden ska regeringen, enligt nu gällande ordning, förankra sin EU-politik innan medlemsländernas regeringar fattar beslut i ministerrådet.

EU-nämnden är till för att riskdagen ska få insyn i och inflytande (informellt) över regeringens politik.

Centern anser att det inte längre går att skilja på "EU-frågor" och nationell politik och tycker att det vore bättre att samrådet med regeringen sker direkt i berörda riksdagsutskott. Partiet vill att riksdagen engageras tidigare i beslutsprocessen. Miljöpartiet och enskilda folkpartister har tidigare också framför krav på att lägga ned/avveckla EU-nämnden.

Protester i EU mot djurtransporter

Djurskyddsorganisationer från hela EU demonstrerade i Bryssel mot långa djurtransporter. Demonstrationen hölls i samband med ett möte mellan EU:s jordbruksminister.

Enligt dagens EU-regler får transporter pågå i upp till 28 timmar, med bara en timmes rast ombord på lastbilen. Först därefter krävs ett dygns vila.

EU-kommissionen föreslog i somras en gräns på nio timmar. Därefter ska tolv timmars vila följa. Djurrättsaktivister anser att även det förslaget är otillräckligt. Omkring miljoner djur per år får utstå många timmar i lastbilar genom Europa, till exempel får som transporteras från Storbritannien till Spanien och Italien.

EMU-motståndet rekordstort

Svenska folkets motstånd mot euron har fortsatt att öka efter folkomröstningen och är nu rekordhögt, visar en Temo-mätning. Nästan sex av tio, 59 procent, av svenskar skulle rösta nej till euron om det vore folkomröstning idag. 38 procent skulle rösta ja, visar mätningen som publicerades i Dagens Nyheter två månader efter folkomröstningen den 14 september. I folkomröstningen vann nej-sidan med 56-42. Andelen nej-anhängare har ökat i alla grupper, men framför allt i åldrarna 45-59 år.

NYHETER OM EU UTGES MÅNATLIGEN AV FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU. ANSVARIG UTGIVARE: INGELA MÄRTENSSON.

REDAKTÖR: GÖSTA TORSTENSSON. ADRESS: RONDOVÄGEN 312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 08-771 43 79. E-POST:

GOSTA.TORSTENSSON@COMHEM.SE. PRENUMERATION: ENSKILDA 60 KR/12 NR. ORGANISATIONER M.M. 120 KR/12 NR. DISTRIBUTION: FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU, HEURLINS PLATS 11, 413 01 GÖTEBORG. TFN. 031-701 01 77. E-POST: FNEU@ALGONET.SE.